

hed og organiserer den paa en saadan Maade, at den kan virke med tilstrækkelig Ensartethed, virke saaledes fra først til sidst, at Traaden i Undersøgelsen ingeninde slipper bort af Øenderne; thi det er nødvendigt ved enhver Undersøgelse, at der lige fra første Færd af maa lægges en vis Plan, som maa følges helt igjennem, og Intet bliver mere nødvendigt for Anklagemyndigheden end at gjøre det Samme, nemlig at følge en vis Plan med Hensyn til Bedrifts Tilveiebringelse. Det er altsaa Opgaven her for dette Lovudkast at skabe en saadan kraftig, harmonisk Anklagemyndighed, som kan opfylde dette Hverv. Jeg maa dog tilstaa, at naar jeg ser paa det, som Lovudkastet her opstiller i saa Henseende, forekommer det mig at være et forholdsvis overordentlig stort Apparat. Efter Loven om Domsmagten skal der her i vort lille Land for Anklagens Skyld ansættes Følgende: En Dverstatsanklager, 7 Statsanklagere, 8 Hjælpestatsanklagere og omtrent 60 Anklagere; desuden skal Politiet organiseres, stilles til Anklagemagtens Raadighed og være dens Hjælper med at udføre Alt, hvad Statsanklagemagten maatte anse for nødvendigt til Sagens Oplysning. Jeg kan ikke rigtig tro, at et saa stort Apparat skulde være nødvendigt, og det forekommer mig derhos, at navnlig den Stilling, som man har givet den lokale Politimyndighed og navnlig Politimesteren, i Forhold til Statsanklagemagten er noget skjæv, dog ikke i den Retning, som det ærede Medlem for Præsto Amts 3die Valgkreds (Leih) sigtede til før, hvis jeg forstod ham ret; thi han var af den Mening, at Politimesteren havde alt for Meget at sige. Jeg er af den modsatte Mening; jeg mener, at man skulde lægge mere Myndighed over i Politimesterens Hænder ogsaa i Retning af Anklagen (Udfryselse af Leih.) Ja, det mener jeg; jeg vidste nok, vi vare uenige, det var jeg overbevist om; det glæder mig. Sagen er nemlig den, at ifølge Lovforslagets § 211 skal Politimesteren som Selvsølge lede hele Efterforskningen; han skal altsaa efterforske alle Forbrydelser, skaffe de fornødne Data tilveie, og naar han finder Anledning dertil, er det han, der begynder en Forundersøgelse. I de mindre betydelige Sager har man indrømmet Politimesteren Paataaleretten for Underretten, men i de væsentligste Sager, som behandles ved Underretten, har man paalagt Politimesteren, at han skal afgive Sagen til Statsanklageren. Nu er det min Overbevisning eller min Frygt ialfald, at denne Slippen af Traaden, som man har sat i fra Undersøgelsens Begyndelse af, fra Politimesterens Haand over i Statsanklagerens i mange Tilfælde vil være hindrende for en virkelig god Undersøgelse, og jeg finder derfor, at det vilde være det Naturligste, at man ogsaa fremdeles lod Sagen, naar der var Tale om senere

Paataale og Anklage ved Underretten, blive hos Politimesteren. Han vilde altsaa være den, der ikke blot begyndte Efterforskningen, men ogsaa, naar fornødent var, den, som begjærede Forundersøgelse, og endvidere den, der havde at rette Anklage og i det Hele taget at varetage Anklagens Interesse, saalænge Sagen kun verserede for Underretten. Skal Sagen derimod til Landsretten, er det jo noget Andet. Det er de betydeligere Sager, og der maa en anden Myndighed træde ind. Jeg er nu ingenlunde overbevist om, at det skulde være nødvendigt ved enhver Landsret at ansætte en Statsanklager; det forekommer mig, at man naturligen kunde blive i det Spor, vi have, ved at lade Amtmanden være Statsanklager for Landsretten. Man har jo saa ofte sagt, ialfald tidligere, at Amtmandsinstitutionen efterhaanden var bleven berøvet saa mange af sine Attributioner, at den næsten ikke var bleven Andet end et Postkontor. Jeg vil indrømme, at den Virksomhed, som Amtmændene i dette Dilettik udøve i Kriminaljustitsens Tjeneste, ikke er overordenlig stor og betydningsfuld; men man kunde jo udvikle den. Hvad skulde der være i Veien for, at Amtmanden — naturligvis maatte der i mange Tilfælde adjungeres ham en særlig Mand, som forestod den Slags Ting — ikke skulde kunne varetage det Fornødne ved Landsretten — med Hensyn til Paataale? Dette henstiller jeg imidlertid. Det er en Betragtning, jeg tillader mig at gjøre gjældende ligeoverfor hele dette, som det forekommer mig, store Apparat, som man her vil sætte i Scene, og som nemlig hos En eller Anden, ja hos Mange vil kunne vække Betænkelighed og mulig vil kunne skabe Lovens videre Fremme Hindringer, som ad anden Vej kunde overvindes og det, efter min Overbevisning, uden Betænkelighed for Sagens virkelig gode Fremgang. At der ved Høiesteret selvsølgelig maa være en Dverstatsanklager, og at han i Alt, hvad Anklagen angaar, ogsaa den Maade, hvorpaa den indføres saavel ved Landsretterne som ved Underretterne, maa have Afsyn med hele Justitsens Ordning, anser jeg for at være en Selvsølge. Det er altsaa den administrative Del af Undersøgelsen, om jeg saa maa kalde det, den Virksomhed, som Administrationen, Politiet skal udfolde; her er det nødvendigt, at man skaber et Organ med den fornødne Myndighed og Ensartethed, for at det virkelig skal kunne virke paa en heldbringende Maade. Vi komme nu til Undersøggelsesdommeren. Det har der glædet mig, at jeg ganske kan slutte mig til den Bestemmelse, der foreligger i Udkastet efter Kommissionens Hvertals Forslag. Ikke blot udtaler Udkastet det som værende selvsølgelig, at medens det bliver Hovedreglen, at Undersøggelses-